

بانک کارآفرین
KARAFARIN BANK

قانون بودجه ۱۴۰۰ فرصت ها و مראضات از منظر بیه

فروردین ۱۴۰۰

مدیریت ریسک و مطالعات اقتصادی

اداره تحلیل بازارهای مالی و بخش های اقتصادی

مقدمه

از الزامات اساسی رشد و توسعه اقتصادی تامین مالی و پوشش ریسک فعالیت‌ها و عوامل اقتصادی است. در بازارهای مالی عمدتاً صنعت بیمه قادر به تحقق این دو مهم است. هر چند صنعت بیمه در اقتصاد ایران چندان توسعه نیافته است اما روند رشد ضریب نفوذ بیمه و توسعه فعالیت بیمه‌های بازرگانی حکایت از چشم‌انداز مثبت در صنعت بیمه دارد. با توجه به کارکردهای کلیدی صنعت بیمه در اقتصاد، در قانون‌های بودجه سالانه به عنوان مهم‌ترین برنامه اقتصادی کشور، تکالیف و اجازه‌های ویژه‌ای برای صنعت بیمه تعریف می‌شود که این تکالیف و مجوزها، فرصت‌ها و ملاحظات جدیدی پیش روی شرکت‌های بیمه قرار می‌دهد. بررسی قانون بودجه ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که شرکت‌های بیمه با دو فرصت مواجه هستند:

- افزایش سهم بیمه واحدهای مسکونی در سبد پرتفوی شرکت‌های بیمه از محل اخذ حق بیمه واحدهای مسکونی بر روی قبوض برق و گاز توسط وزارت نیرو و نفت مطابق "بند ه- تبصره ۶" قانون بودجه ۱۴۰۰؛
- تصویب اعتبار سه هزار میلیارد ریالی برای بیمه منازل مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور مطابق "تبصره ۱۳" قانون بودجه ۱۴۰۰.

علاوه بر فرصت‌ها، در قانون بودجه ۱۴۰۰، ۴ ملاحظه در ارتباط با شرکت‌های بیمه تصویب شده است:

- لزوم آمادگی شرکت‌های بیمه برای ارائه اطلاعات هویتی، مالی و اقتصادی اشخاص حقیقی و حقوقی به سازمان امور مالیاتی مطابق "بند ط، تبصره ۶" قانون بودجه ۱۴۰۰ (عدم رعایت این بند علاوه بر جریمه‌های مزبور در قانون مالیات‌های مستقیم مشمول جریمه‌ای معادل پنج درصد (۵٪) حق بیمه دریافتی در پایان سال ۱۳۹۹ است)؛

- لزوم آمادگی شرکت‌های بیمه برای پرداخت ماهیانه بخشی از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی به حساب درآمد عمومی دولت و لحاظ آن به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی مطابق با "بند الف، تبصره ۱۰" قانون بودجه ۱۴۰۰؛

- لزوم آمادگی شرکت‌های بیمه جهت بکارگیری پایگاه "اطلاعات برخط بیمه‌شدگان درمان کشور و مدیریت مصارف و منابع" به صورت مستمر و موثر مطابق با "بند ج، تبصره ۱۳" قانون بودجه ۱۴۰۰؛
- لزوم پیاده‌سازی و اجرا کل فرآیندهای قراردادهای بیمه از استحقاق سنجی خرید تا راهنماهای بالینی در بستر ابزارهای الکترونیک توسط شرکت‌های بیمه، حداکثر تا پایان آبان ۱۴۰۰ مطابق با "بند ک، تبصره ۱۷" قانون بودجه ۱۴۰۰.

در ادامه گزارش فرصت‌ها و ملاحظات مذکور به تفصیل ارائه شده است.

۱) فرصت‌ها

- فرصت ۱: افزایش سهم بیمه واحدهای مسکونی در سبد پرتفوی بیمه‌ای شرکت‌های بیمه از محل "بند ه-تبصره ۶" قانون بودجه ۱۴۰۰؛ بیمه‌های مربوط به واحدهای مسکونی از ضریب خسارت بسیار مناسبی برخوردار هستند و افزایش سهم این نوع بیمه نامه‌ها در سبد پرتفوی شرکت‌های بیمه، علاوه بر رشد اندازه پرتفوی بیمه‌ای شرکت‌ها، ضریب خسارت کل شرکت‌ها را بهبود خواهد داد. لذا شرکت‌های بیمه‌ای که در رایزنی و جلب توافق وزارتخانه‌های نیرو و نفت پیشقدم شوند به احتمال زیاد از فرصت ایجاد شده بیشتر بهره‌مند خواهند شد. مشروح "بند ه-تبصره ۶"، قانون بودجه ۱۴۰۰ به شرح زیر است:

"مطابق ماده (۱۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به هر یک از وزارتخانه‌های نفت و نیرو از طریق شرکت‌های تابعه ذی‌ربط اجازه داده می‌شود ماهانه از هر واحد مسکونی مشترکان گاز مبلغ دو هزار (۲۰۰۰) ریال، از هر واحد مسکونی مشترکان برق مبلغ یک هزار (۱۰۰۰) ریال و از هر یک از واحدهای تجاری مشترکان گاز و برق مبلغ ده هزار (۱۰,۰۰۰) ریال اخذ و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف‌های ۱۶۰۱۸۵ و ۱۶۰۱۸۶ جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. برای

مشترکان روستایی، مبالغ فوق‌الذکر معادل پنجاه درصد (۵۰٪) است و مشترکان فاقد گاز از پرداخت معاف می‌باشند. وجوه فوق‌مشمول مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش افزوده نخواهد بود.

منابع حاصله برای موارد مندرج در ماده مذکور به مصرف می‌رسد. آیین‌نامه اجرائی این بند متضمن سقف و نحوه برگزاری مناقصه به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند گزارش مبالغ پرداختی شرکت‌های بیمه‌ای از محل منابع این بند را از شرکت‌های مذکور اخذ و گزارش آن را به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و انرژی مجلس شورای اسلامی ارائه دهند.

شرکت‌های بیمه‌گر با هماهنگی وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند با صدور بیمه‌نامه، مشترکان را از حقوق خود مطلع و متناسب با مبلغ دریافتی شرکت بیمه مربوط، خسارات وارد شده را جبران نمایند. شرکت‌های بیمه‌گر منطقه حوادث ناشی از موضوع این بند را در کمتر از دو ماه بررسی و حداکثر تا سه ماه پرداخت می‌نمایند، خواه حادثه در بیرون یا داخل منزل اتفاق افتاده باشد."

• فرصت ۲: رایزنی با کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور جهت بیمه منازل مددجویان تحت پوشش از محل سه هزار میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اعتبار در نظر گرفته شده برای این امر مطابق با " تبصره ۱۳ " قانون بودجه ۱۴۰۰. مشروح " تبصره ۱۳ " قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور به شرح زیر است:

"اجازه داده می شود از محل منابع تنخواه گردان موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) اقدامات زیر صورت پذیرد:

۱ - پرداخت تا مبلغ پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و تا مبلغ یک هزار و هفتصد میلیارد (۱,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قالب اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جهت هزینه در موارد مندرج در بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)

۲ - در اجرای جزء (۱) بند (ب) ماده (۳۲) و همچنین بند (ث) ماده (۳۳) قانون برنامه ششم توسعه به ترتیب تا مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و تا مبلغ سه هزار و دویست میلیارد (۳,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال جهت پرداخت سهم دولت به صندوق بیمه محصولات کشاورزی به صورت نقدی و یا اسناد خزانه اسلامی (یک ساله).

۳ - به منظور پیشگیری از خسارات ناشی از جاری شدن سیلاب در شهرهای دارای مطالعات جمع‌آوری آبهای سطحی به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) آورده شهرداری و پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت تا سقف پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از طریق وزارت کشور پرداخت می‌گردد. اعتبار مذکور با پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور و تصویب هیأت وزیران قابل هزینه است.

آیین نامه اجرائی و موارد هزینه کرد این جزء با پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

۴- تا مبلغ یکهزار و هفتصد و بیست میلیارد (۱,۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی برای تولید و ارتقای کیفیت انواع واکسن های مورد نیاز انسان، دام، طیور و تا مبلغ یک هزار میلیارد ریال (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت پیشگیری و اطفای حریق جنگل ها و مراتع کشور در قالب اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای و تا مبلغ یک هزار میلیارد ریال (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به سازمان دامپزشکی کشور بابت مهار (کنترل) بیماری های واگیر دامی و بیماری های مشترک بین انسان و دام و پایش باقی مانده های دارو، سموم، فلزات سنگین در فرآورده های خام دامی

۵ - تا مبلغ سه هزار میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال جهت بیمه منازل مددجویان تحت پوشش کمیته امداد

امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور"

۲) ملاحظه‌ها:

- ملاحظه ۱: لزوم آمادگی شرکت‌های بیمه برای ارائه اطلاعات هویتی، مالی و اقتصادی اشخاص حقیقی و حقوقی به سازمان امور مالیاتی کشور به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور مقرر می‌کند. مطابق " بند ط، تبصره ۶ " قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور، شرکت‌های بیمه در صورت عدم رعایت این بند علاوه بر جریمه‌های مزبور در قانون مالیات‌های مستقیم مشمول جریمه‌ای معادل پنج درصد (۵٪) حق بیمه دریافتی در پایان سال ۱۳۹۹ خواهند بود. مشروح " بند ط، تبصره ۶ " قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور به شرح زیر است:

" ۱- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است در سال ۱۴۰۰ با استفاده از پایگاههای اطلاعاتی موضوع ماده (۱۶۹ مکرر) قانون مالیات‌های مستقیم نسبت به تعیین تکلیف مطالبات تا پایان سال ۱۳۹۹ مالیات دولت از اشخاص حقیقی و حقوقی اقدام کرده و حداقل سی درصد (۳۰٪) این مطالبات را وصول و به ردیف درآمدی ذی‌ربط مندرج در جدول شماره (۵) این قانون واریز کند. بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری در صورت عدم رعایت تکالیف فوق و سایر تکالیف مقرر در ماده (۱۶۹ مکرر) قانون مالیات‌های مستقیم علاوه بر جریمه‌های مزبور در قانون مالیات‌های مستقیم مشمول جریمه‌ای معادل دودرصد (۲٪) حجم سپرده‌های اشخاص نزد بانک و مؤسسه مالی و اعتباری در هر سال می‌شوند. این جریمه‌ها از طریق مقررات قانون مزبور قابل مطالبه و وصول خواهد بود. شرکت‌های بیمه مکلفند اطلاعات هویتی، مالی و اقتصادی اشخاص حقیقی و حقوقی درخواست‌شده را به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور مقرر می‌کند در اختیار آن سازمان قرار دهند.

شرکت‌های بیمه در صورت عدم رعایت این بند علاوه بر جریمه‌های مزبور در قانون مالیات‌های مستقیم مشمول جریمه‌ای معادل پنج درصد (۵٪) حق بیمه دریافتی در پایان سال ۱۳۹۹ خواهند بود."

- ملاحظه ۲: لزوم آمادگی شرکت‌های بیمه برای پرداخت ماهیانه بخشی از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی مطابق تصویب شورای عالی بیمه به حساب درآمد عمومی و لحاظ آن به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی (در واقع بخشی از مالیات مترتب بر شرکت‌های بیمه از این طریق به صورت علی الحساب و نقد دریافت می‌شود). مشروح "بند الف، تبصره ۱۰" قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور به شرح زیر است:

"الف- شرکت‌های بیمه‌ای مکلفند مبلغ چهار هزار میلیارد (۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص

ثالث دریافتی را طی جدولی که براساس فروش بیمه (پرتفوی) هر یک از شرکت‌ها تعیین و به تصویب

شورای عالی بیمه می‌رسد به صورت ماهانه به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول شماره (۵) این قانون

نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. وجوه واریزی شرکت‌های بیمه موضوع این بند بعنوان هزینه‌های قابل قبول

مالیاتی محسوب می‌شود. منابع حاصله در اختیار سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور، نیروی انتظامی

جمهوری اسلامی ایران و سازمان اورژانس کشور قرار می‌گیرد تا در ردیف‌های مربوط به این دستگاه‌ها در جدول

شماره (۷) این قانون در امور منجر به کاهش تصادفات و مرگ و میر، هزینه شود. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی

ایران موظف به نظارت بر اجرای این بند است. سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور، نیروی انتظامی

جمهوری اسلامی ایران و سازمان اورژانس کشور موظفند گزارش عملکرد خود را هر سه ماه یک‌بار در خصوص

نحوه هزینه وجوه مذکور به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور گزارش دهند."

ملاحظه ۳: لزوم آمادگی شرکت‌های بیمه برای ارسال برخط اطلاعات بیمه‌شدگان خود و به‌روزرسانی پایگاه "اطلاعات برخط بیمه‌شدگان درمان کشور و مدیریت مصارف و منابع" به‌صورت رایگان و مستمر؛ همچنین حذف دفترچه بیمه و استفاده از ظرفیت‌ها و ابزارهای الکترونیکی این پایگاه و سامانه (سرویس) استحقاق‌سنجی سازمان بیمه سلامت ایرانیان، جهت ارائه کلیه خدمات بیمه‌ای و درمانی به بیمه‌شدگان تحت پوشش خود. مشروح "بند ج، تبصره ۱۳" قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور به شرح زیر است:

"ج - به منظور اجرائی نمودن بند (چ) ماده (۷۰) قانون برنامه ششم توسعه، موضوع استقرار پایگاه اطلاعات برخط بیمه‌شدگان درمان کشور و مدیریت مصارف و منابع، کلیه شرکت‌ها و صندوق‌های بیمه پایه و تکمیلی درمان اعم از دولتی و غیردولتی و نیز دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، از جمله سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح، سازمان تأمین اجتماعی و سایر سازمان‌های بیمه‌گر مکلفند نسبت به ارسال برخط اطلاعات بیمه‌شدگان خود و به‌روزرسانی پایگاه مذکور به‌صورت رایگان و مستمر اقدام و از پایگاه مذکور از طریق جایگزینی ابزارهای الکترونیکی به جای دفترچه و با استفاده از سامانه (سرویس) استحقاق‌سنجی سازمان بیمه سلامت ایرانیان، جهت ارائه کلیه خدمات بیمه‌ای و درمانی به بیمه‌شدگان تحت پوشش خود استفاده کنند.

اجرای مقررات این بند در تبادل اطلاعات فی‌مابین سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح و پایگاه اطلاعات برخط بیمه‌شدگان درمان کشور طبق دستورالعمل مشترکی خواهد بود که توسط وزرای دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ می‌شود."

- ملاحظه ۴: لزوم پیاده‌سازی و اجرا فرآیند استحقاق سنجی خرید خدمات، پایش همپوشانی بیمه‌ای، پایش ارائه‌دهنده خدمت و نیز اعمال دقیق قواعد خرید خدمت و راهنماهای بالینی در بستر ابزارهای الکترونیک توسط شرکت‌های بیمه تا پایان آبان ۱۴۰۰. مشروح " بند ک، تبصره ۱۷" قانون بودجه ۱۴۰۰ کشور به شرح زیر است:

"ک - به منظور ایجاد زیرساخت و سازوکار مورد نیاز نظام نوسازی چرخه تجویز تا مصرف دارو و ارائه خدمات سلامت در بستر الکترونیک:

۱ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حداکثر ظرف شش ماه از ابتدای سال دستورالعمل‌های یکپارچه و راهنماهای بالینی لازم برای خرید راهبردی خدمات سلامت با اولویت داروهای موجود در نظام دارویی کشور را تهیه و به کلیه سازمان‌های بیمه‌گر پایه و تکمیلی و نیز ارائه‌دهندگان خدمات سلامت جهت اجراء ابلاغ نماید.

۲ - کلیه شرکت‌ها و صندوق‌های بیمه پایه و تکمیلی درمان اعم از دولتی و غیردولتی و نیز دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، از جمله سازمان بیمه سلامت، سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح، سازمان تأمین اجتماعی و سایر سازمان‌های بیمه‌گر مکلفند تا پایان آبان ماه، فرآیند استحقاق سنجی خرید خدمات اعم از احراز هویت و پوشش بیمه‌ای، پایش (کنترل) همپوشانی بیمه‌ای، پایش (کنترل) ارائه‌دهنده خدمت و نیز اعمال دقیق قواعد خرید خدمت و راهنماهای بالینی را در کنار روش‌های افزایش دقت و کیفیت نسخ مانند پایش (کنترل) اصالت دارو و امضای الکترونیک را منحصراً در بستر ابزارهای الکترونیک شامل نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی الکترونیک و رسیدگی اسناد الکترونیک را پیاده‌سازی و به اجراء درآورند."

مدیریت ریسک و مطالعات اقتصادی
تهران. خیابان ولیعصر. خیابان امین کاج آبادی. شماره ۷۵
تلفن: ۰۲۱-۲۶۲۱۵۰۰۰-۵ نمابر: ۰۲۱-۲۶۲۱۴۹۹۹
ER@karafarinbank.ir www.karafarinbank.ir